

متن پرسش

سلام و ارادت قلبی عروقی: نگرانی بی بی سی بابت اربعین بسادگی قابل درک، اما خوب نظر شما میتونه راهگشای شکاکان و دلسوزان انقلاب و اربعین و ظهور. قسمت‌هایی از مقاله بی بی سی که امروز ۱۴ آبان منتشر شده. سپاس «این مراسم در خلال سالیان گذشته بدون شک آثار مثبت اجتماعی در جوامع شیعی داشته است. از جمله آن که زمینه نزدیکی شیعیان ایران و عراق را فراهم آورده و زنگار دهه‌ها جدایی و هشت سال جنگ ایران و عراق را تا اندازه زیادی زدوده و با افزایش تعاملات و مراودات اجتماعی دوستانه بین دو ملت آنها را به هم نزدیک ساخته است. به علاوه، میزان وسیع همبستگی اجتماعی از خلال میزبانی از زائران و محبت متبادل بین آنها آثار اجتماعی قابل توجهی در تحکیم روابط اجتماعی بین گروه‌های مختلف جوامع شیعی دارد. با این همه شیوه اجرای مراسم و حواشی آن، آثار زیانباری بر جامعه عراق دارد؛ جامعه‌ای که خود گریبانگیر مشکلات اقتصادی و اجتماعی و سیاسی فراوان است و این مراسم به تشدید آنها می‌افزاید. در نگاهی کلی، مراسم پیاده‌روی از آفات زیانبار زیر برخوردار است: ۱. تضعیف حرکت کار و تولید در کشور عراق: همان‌گونه که آیت‌الله حیدری اشاره کرده‌اند، انجام مراسم پیاده‌روی اربعین به تعطیلی درازمدت کشور تا حدود سه ماه می‌انجامد. طی مسافت‌های دراز از جنوب و غرب عراق به سمت کربلا به همراه مقدمات و ملحقات آن، سبب اتلاف بخش عظیمی از انرژی نیروی کار عراق می‌گردد. این در حالی است که کشور عراق در وضع کنونی خود بیش از هر وقت دیگر نیازمند افزایش نیروی کار و تولید مضاعف برای بهبود وضع فعلی خود دارد. ۲. اتلاف منابع مالی هنگفت: مسیر پیاده‌روی تا کربلا به طور انبوه توسط ساکنان محلی هر منطقه تجهیز می‌شود تا از زائران استقبال و میزبانی رایگان شود. امکانات مختلف از محل خواب، انواع خوراکی‌ها، پوشاک، وسایل بهداشتی و حتی وسایل تفریحی و تجملی احیانا مانند ماساژ پا و بدن و غیره تجهیز می‌شود. میزبانان حتی در صورت نداشتن امکانات مادی مناسب به خود فشار وارد آورده و سعی می‌کنند بهترین کیفیت خدمات را به طور رایگان به زائران اختصاص دهند. در نتیجه، این مراسم زمینه اتلاف حجم وسیعی از منابع مالی را فراهم آورد؛ منابعی که باید صرف تولید مشاغل کوچک و پیشرفت اقتصادی کشور و مبارزه با موج وسیع بیکاری و غیره گردد. ۳. ظاهرگرایی: این مراسم با نگاهی ظاهرگرایانه به حرکت امام حسین، زمینه خالی کردن این جریان از معانی عمیق دینی آن شده و آن را به یک کارناوال سیاحتی تبدیل می‌کند. کارناوالی که خیلی‌ها با هدف تفریح و گذر وقت و به مثل معروف فارسی "هم زیارت است و هم سیاحت" به آن می‌پردازند. این مراسم در واقع تأثیر مشخصی بر بهبود سطح فرهنگی و یا حتی دینی افراد شرکت‌کننده در آن نداشته و نوعی اثر

تخدیری در آنها می‌افریند. به نحوی که پس از اتمام آن احساس انجام کاری عظیمی به آنها دست می‌دهد اما در حقیقت تغییر مشخصی نه در سطح فردی و نه در سطح اجتماعی در وضع عراق ایجاد نمی‌کند. ۴. نگرانی‌های فرقه‌گرایانه: انجام این کارناوال نه به صورت کاملاً مردمی، و بلکه با پشتیبانی ویژه و فراگیر از سوی دولت و مراکز حکومتی صورت می‌گیرد. نیروهای امنیتی از جمله ارتش و پلیس و غیره برای حمایت از شرکت‌کنندگان به طور آماده‌باش کامل در می‌آیند. مؤسسات دیگر دولتی از جمله بیمارستان‌ها و مراکز رسانه‌ای دولت و غیره نیز به طور کامل در اختیار این کارناوال قرار می‌گیرد. این در حالی است که عراق کشوری دارای مذاهب و ادیان و اقوام مختلف است. در نتیجه بکارگیری منابع دولتی برای مراسم مذهبی یک فرقه به طور طبیعی حساسیت فرق دیگر را بر می‌انگیزد. این در حالی است که وکلا و سخنگویان آیت‌الله سیستانی در گذشته بارها از استفاده از منابع دولتی در مراسم مذهبی منع کرده و دولت و منابع آن را متعلق به همه عراقی‌ها دانسته‌اند. اما آن چه که عملاً توسط هر دو حکومت ایران و عراق صورت می‌گیرد، استفاده انبوه از منابع دولتی در این مراسم است. مشکلات این مراسم تا اندازه‌ای چشمگیر شده که حتی برخی از روحانیون اصلاح‌طلب نیز به انتقاد آن پرداختند. آیت‌الله کمال حیدری در یکی از جلسات درس اخیر خود در قم، تعطیلی دو تا سه ماه مملکت به بهانه پیاده‌روی اربعین را نادرست و از عوامل عقب‌ماندگی جوامع مشارکت‌کننده در آن دانست. وی این مراسم را بر خلاف اهداف مقدس نهضت امام حسین شمرد و از مراجع خواست که مقلدان خود را ارشاد کنند که وقت کمتری به این مراسم اختصاص داده و افراد وقت خود را به تولید و کار مفید اختصاص دهند.»

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: مسلم پیاده‌روی اربعین چهره‌ای و هویتی از عراق به صحنه می‌آورد که هزار برابر نتیجه‌ی آن بیشتر از هزاران مانور پرخرجی است که ارتش آن کشور برای تجهیز خود نیاز دارد. از طرفی، ۱۸ میلیون از ۲۰ میلیون زائر، مردم خود عراق هستند که با مسافرت خود، تحرک اقتصادی خوبی برای عراق ایجاد می‌کنند. کافی است که آن روزها سری به بازارهای کربلا و نجف بزنیم تا این تحرک را ملاحظه کنیم. مطمئناً کسی که متوجه‌ی چنین حرکتی نباشد نمی‌فهمد چه جریانی در حال وقوع است برای آن که کشور عراق را به کشوری تراز اول تبدیل کند و به همین جهت دولت عراق این همه از این جریان استقبال می‌کند. تازه از کجا گفته می‌شود کارها در چند ماه تعطیل می‌گردد؟! هرگز چنین نیست. موفق باشید